Lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin 92/43/ETY muuttamisesta suden (Canis lupus) suojeluaseman osalta

Animalia ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Animalia ei kannata suden suojelun heikentämistä Suomessa tai EU:n alueella. Susi on luokiteltu Suomessa erittäin uhanalaiseksi lajiksi, eikä Animalia kannata suden siirtämistä luontodirektiivin liitteestä IV (tiukasti suojellut eläinlajit) liitteeseen V (suojellut eläinlajit).

Tällä hetkellä susi yhdessä muiden suurpetolajien kanssa kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojeltuihin lajeihin. Näiden eläinten tappaminen on kiellettyä luontodirektiivin artiklan 12 perusteella ja se tulisi sallia vain tapauskohtaisesti ja erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa silloin, kun mitään muuta vaihtoehtoa ei ole.

Käytännössä luontodirektiivin muutos tarkoittaisi suden metsästyksen sallimista.

Suomen susikanta on nykyiselläänkin pieni. Vuoden 2025 maaliskuun susikannan kooksi on arvioitu vain 224–369 yksilöä. Susien määrä ei ole viime vuosina juurikaan kasvanut, vaikka Suomen susikannan tulisi kasvaa merkittävästi nykyisestä, jotta se säilyisi geneettisesti elinvoimaisena. Luonnonvarakeskuksen mukaan geneettisesti elinvoimaisen susikannan koko on vähintään 500 yksilöä. Luonnonvarakeskuksen julkaiseman raportin mukaan “genetiikkaan liittyvät alustavat tulokset osoittavat Suomen nykyisen susikannan olevan liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena edes melko lyhyellä (17 v.) aikavälillä”.

Koettuja haittoja torjuttava muuten kuin tappamalla

Valtioneuvoston selvityksessä suojeluaseman muutosta perustellaan ”huomattavilla sosioekonomisilla ongelmilla”, joihin voitaisiin puuttua joustavammin nyt ehdotetulla luontodirektiivin muutoksella.

Animalian mielestä pitäisi aina ensisijaisesti pyrkiä rauhanomaisen rinnakkaiselon edistämiseen luonnonvaraisten eläinten kanssa. Eläinten tappamisen tulee olla viimeinen ratkaisu ja vasta silloin, kun kaikki muut keinot on kokeiltu.

Myös luonnonvaraiset eläimet tulee nähdä yksilöinä, joilla on oikeus ja halu elää. Susilla ja muilla suurpedoilla on tärkeä rooli ekosysteemeissä, eikä niitä tulisi tappaa metsästysharrastuksen vuoksi, jota harjoittaa alle viisi prosenttia koko Suomen väestöstä.

Metsästys aiheuttaa lisäksi kärsimystä susiyksilöille, kun perhelaumat hajoavat. On myös todennäköistä, että laumojen hajotessa yksinäisiksi jäävät sudet hakeutuvat asutusten lähelle etsimään saaliiksi kotieläimiä, jotka ovat yksinäisille susille helpompia saalistaa kuin hirvieläimet.

Tutkimukset osoittavatkin, että kohdistamaton metsästys ei vähennä susien kotieläimiin kohdistamia hyökkäyksiä, ellei metsästystä tehdä niin laajamittaisesti, että vähentää jo susikantaa merkittävästi. Tämä ei ole hyväksyttävää eikä tavoiteltavaa jo valmiiksi erittäin uhanalaisen lajin kohdalla. Niin kutsuttuja petovahinkoja voidaan ennaltaehkäistä muun muassa sähköistetyillä petoaidoilla, eläimiä paimentamalla

sekä erilaisilla karkotteilla.

Sudet eivät myöskään ole merkittävässä määrin vaaraksi metsästyskoirille: Suurpedot (ilves, susi, karhu) aiheuttavat vain alle 0,1 prosenttia metsästyskoirien kuolemista, kun samaan aikaan liikenneonnettomuudet aiheuttavat 13,5 prosenttia metsästyskoirien kuolemista.

Selvityksessä käytetäänkin liioiteltuja ilmaisuja, kun puhutaan esimerkiksi edellä mainituista susikannan kasvun aiheuttamista ”huomattavista sosioekonomisista ongelmista”.

Ihmisten mahdollista pelkoa susia kohtaan tulee pyrkiä lieventämään jakamalla asiantuntevaa tietoa susista sekä muista suurpedoista ja niiden käyttäytymisestä. Myös ympäristö- ja luontokasvatusta kouluissa tulee lisätä, jotta lapset saavat neutraalia tietoa susista.

Kansalaismielipide suden suojelun kannalla

Suurpetoasiat kuuluvat kaikille suomalaisille, mutta yleensä parhaiten äänensä saavat kuuluviin metsästystä ajavat tahot. Aito vuoropuhelu laajemman sidosryhmäjoukon kanssa puuttuu, jotta kaikkien näkökannat tulisivat huomioitua.

Eurooppalaisen eläinjärjestöjen kattojärjestön Eurogroup for Animalsin teettämän susiaiheisen mielipidetutkimuksen perusteella suurin osa EU-kansalaisista kannattaa susien suojelua ja vielä suurempi osa vastustaa susien tappamista kaikissa olosuhteissa. Kyselyn mukaan 88 prosenttia suomalaisista vastaajista oli sitä mieltä, että sudet kuuluvat luontoon samalla tavalla kuin ketut, peurat ja jäniksetkin, ja 90 prosenttia vastanneista katsoi, että sudella on oikeus elää luonnossa.

Suden suojelua heikennysten sijaan parannettava

Susien salametsästys on edelleen laajaa ja järjestäytynyttä. Salametsästys on tyypillistä piilorikollisuutta, jonka valvonta Suomen laajoilla metsäalueilla on erittäin haastavaa. Salametsästys on tutkijoiden mukaan susien yleisin kuolinsyy Suomessa, ja arvioiden mukaan poliisin tietoon tulee vain joka kymmenes susien salametsästystapaus. Salametsästykseen tulisi puuttua nykyistä huomattavasti tehokkaammin.

Nyt esitetty muutos mahdollistaisi susien metsästyksen EU:ssa. Todennäköisesti silloin Suomessa annettaisiin maa- ja metsätalousministeriölle valta määrittää suotuisan suojelutason vähimmäismäärä, suurpetojen metsästyksen enimmäismäärät sekä metsästysalueet ja -kiintiöt. Ympäristöministeriö vastaa Suomen luonnon suojelusta, joten olisi perusteltua, että luonnonvaraisia eläimiä, mutta erityisesti uhanalaisia lajeja, koskeva hallinto siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriöstä ympäristöministeriöön.

Susiin liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi tarvitaan parempaa tiedottamista, luontokasvatusta ja perusteltua suojelua – ei metsästyksen sallimista, joka voi muuttaa tilanteen entistä vaikeammiksi niin susien kuin ihmistenkin kannalta. Susien suojelun tulisi sisältää toimenpiteet, jotka mahdollistava susikannan kasvamisen.

Edellä mainituista syistä johtuen Animalia ei kannata esitettyä muutosta luontodirektiiviin.

Helsingissä 23.4.2025

Heidi Kivekäs
toiminnanjohtaja, Animalia ry

Lähteet:

Eurogroup for Animals, 2020. Wolf Protection Research – Finland.
Euroopan parlamentti, 2018. Large Carnivore Management Plans of Protection: Best Practices in EU Member States.
Helsingin Sanomat, 7.12.2024. Metsästys-koiria kuolee liikenteessä ja katoaa – Metsästäjä-liitto keskittyy haluamaan sudet hengiltä
Pellikka, 2022. An evaluation report on the best damage mitigation practices used in wolf conservation.
Suutarinen, 2019. Ecology of lawbreaking. Effects of poaching on legally harvested wolf populations in human-dominated landscapes University of Oulu.
Valtonen et al., 2021. Suomen susikannan suotuisen suojelutason viitearvojen määrittäminen: väliraportti.